

[Henning Andersen]

Jeg tror, det vil være meget nyttigt, hvis økonomiministeren i den næste folketingssamling vil give Folketinget en redegørelse om, hvilke muligheder man fremover kan bruge til at foretage nogle realistiske miljøøkonomiske vurderinger, som vi kan drage nytte af i vores lovgivningsarbejde, og det vil vi afvente.

Leif Hermann (SF):

Økonomisk vækst er en størrelse, som de fleste landes nationaløkonomer er overordentlig begejstrede for. Vækst er godt, fordi det giver beskæftigelse, det giver forbrugsmuligheder, og det giver velstand.

Det er kun sjældent, man egentlig forsøger at overveje, hvad omkostningerne er ved at have vækst. På en eller anden måde er det faktisk lykkedes at reducere de omkostninger, der ubestrideligt er ved økonomisk vækst i form af sociale udgifter, menneskelige nederlag og tragedier til det, man kunne kalde for uundgåelige sideeffekter, der ganske vist skal gøres så små som muligt, men som alligevel i det store og hele accepteres som noget, der er givet på forhånd. Det er slemt nok, men her er man dog blevet opmærksom på problemerne, og der er udviklet modeller, der kan konkretisere ulykkerne.

Sådan forholder det sig faktisk ikke med de omkostninger, der løber på velstandsudviklingen, når det gælder trækket på ressourcerne i den omgivende natur. Ganske vist er bevidstheden om, at naturen ikke bare stiller sig gratis og uopslideligt til rådighed, ved at dannes hos flere og flere og da også inde i økonomiministerens hoved, kan vi høre.

Men nogen seriøs indsats for at gøre prisen på den tiltagende ødelæggelse og udhuling af naturgrundlaget op har vi hidtil ikke set. Den slags overvejelser har hidtil været henvist til mere spekulative betragtninger i forskerkredse.

Det skal med det samme være indrømmet, at den øvelse også er svær og vel i visse henseender umulig at gennemføre. Hvad er eksempelvis prisen på ødelæggelsen af de sjællandske åse eller omkostningerne ved et nedpløjet vandhul eller prisen for et ødelagt helbred? Det kan ikke gøres op eller kvantificeres, men det kan man selvfølgelig, når det drejer sig om udgifter til rensningsforanstaltninger og naturgenopretning.

Man kan uden videre tælle i kroner og øre, hvad det koster at rense kraftværksrøgen eller at få Skjern Å tilbage til naturen efter mange års trofast tjeneste i det danske landbrug. Det kan også lade sig gøre at skønne over, hvad de miljømæssige konsekvenser af det tilstundende indre marked bliver. I hvert fald gør man sig nogle overvejelser om det i EF-Kommissionen, og det kan også lade sig gøre at opgøre prisen på at bevare de arkitektoniske værdier i en by som Krakow. Det ved man nogenlunde hvad det koster i dollar eller i mere eller mindre devaluerede polske zloti.

Regnskabet stilles imidlertid meget sjældent op i en anskuelig form, der gør, at man får muligheder for at tage stilling til den pris, der betales i immaterielle skader og i form af omkostninger, der påløber til beskyttelses- og reparationsforanstaltninger. I bruttonationalproduktfacettet bliver det hele til vækst.

Den gamle miljøbeskyttelseslovs afvejningsprincip var faktisk symptomatisk i så henseende. Formelt stillede man naturen op på den ene side og samfundsøkonomien på den anden.

Naturen vidste man i grunden ikke ret meget om hvordan man skulle prissætte. Det vidste man derimod, når det drejede sig om samfundsøkonomiske størrelser. Hvem der vandt det slagsmål, kan miljøministeren berette meget om i sine redegørelser om den tiltagende forarmning af den danske natur.

Regeringen har mere eller mindre helhjertet taget Brundtlandtankegangen til sig. Derfor er det også afgørende og på høje tid, at de grønne eller økologiske overvejelser finder deres faste plads i et ligeværdigt forhold til den traditionelle økonomiske tankegang.

Det skal erkendes, at vi selvfølgelig ikke alene på denne måde genskaber et anstændigt og moralsk forsvarligt forhold til naturgrundlaget, men vi tilvejebringer nogle væsentlige og nogle flere forudsætninger for det.

Skrumsager Skau (V):

Forslaget fra SF, som vi her forhandler, indeholder tre ting, nemlig at man skal vurdere den økologiske udvikling, og at man skal analysere begrebsapparatet som sådant. Derefter skal man vurdere behovet for oprettelse af et såkaldt økologisk råd på linie med Det Økonomiske Råd og vismændene dér. Når man så hører ordføreren fra SF, hr. Leif Hermann, tale om for-